

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๖๑๙/๒๕๖๑

สสค. (eMail)

ส่ง : กนธ.

รับที่ : ธ13918/65

23 ธ.ค. 2565 เวลา 16.00 น.

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอย้ายระยะเวลาการดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรองตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑
หมวด ๔ การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๐

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง ขอย้ายระยะเวลา
การดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรองตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การจัดสรรน้ำ
และการใช้น้ำ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๐ มาเพื่อโปรดพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี
ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้ง
สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๕) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๑๒ ก ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒) เว้นแต่ บทบัญญัติ
ในหมวด ๔ การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
เป็นต้นไป (หมวด ๔ มีผลใช้บังคับวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔)

๑.๑.๒ พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์
ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “การจัดทำร่างกฎหมายใดที่จะกำหนดให้มี
โทษอาญา โทษทางปกครอง หรือสภาพบังคับที่เป็นผลร้ายอื่นแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม หรือมีบทบัญญัติ
ที่กำหนดให้การขออนุญาตหรืออนุญาตหรือการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ
หรือเงื่อนไข ที่จะกำหนดไว้ในกฎซึ่งจะออกในภายหลัง ในร่างกฎหมายนั้นต้องมีบทบัญญัติที่ห้ามมิให้ใช้
บทบัญญัตินี้ดังกล่าวในทางที่เป็นผลร้ายแก่บุคคลจนกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย
หรือจนกว่าจะมีการออกกฎดังกล่าวแล้ว” และวรรคสอง กำหนดว่า “กฎหมายที่มีใช้พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ต้องมีการออกกฎ หรือกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อที่ประชาชน
จะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายนั้นได้ หากมิได้มีการออกกฎดังกล่าว
หรือยังมิได้ดำเนินการนั้น ภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ และบทบัญญัติในเรื่องนั้น
ก่อภาระหรือเป็นผลร้ายต่อประชาชนให้บทบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นอันสิ้นผลบังคับ แต่ในกรณีที่มีบทบัญญัติในเรื่องนั้น
ให้สิทธิประโยชน์แก่ประชาชนให้บทบัญญัตินี้ดังกล่าวมีผลบังคับได้โดยไม่ต้องมีกฎหรือดำเนินการดังกล่าว

ทั้งนี้ ...

ทั้งนี้ ระยะเวลาสองปีดังกล่าวคณะรัฐมนตรีจะมีมติขยายออกไปอีกก็ได้แต่ไม่เกินหนึ่งปี และต้องมีมติก่อนที่จะครบกำหนดเวลาสองปีดังกล่าว”

บทเฉพาะกาล มาตรา ๓๙ กำหนดว่า “ในวาระเริ่มแรก (๑) ระยะเวลาสองปี ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง สำหรับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้นับแต่เมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ” และมาตรา ๒ กำหนดว่า “พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มีผลบังคับเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒)

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรน้ำ ได้ดำเนินการจัดทำร่างกฎหมายลำดับรองตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๐ ดังนี้

๑.๒.๑ ร่วมกับศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ที่ปรึกษา) ได้ดำเนินโครงการศึกษาและยกร่างอนุบัญญัติที่ออกตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในส่วนที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกรมทรัพยากรน้ำ โดยวิธีการศึกษาข้อมูลหมาย ระเบียบ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการ ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ๕ ประเทศ ได้แก่ ประเทศอังกฤษ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ประเทศออสเตรเลีย ประเทศแอฟริกาใต้ และประเทศญี่ปุ่น เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำกฎกระทรวง และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรภาคประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ คณะกรรมการลุ่มน้ำ องค์กรผู้ใช้น้ำ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒ ครั้ง และในภูมิภาค จำนวน ๕ ครั้ง ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

๑.๒.๒ ได้เสนอร่างกฎกระทรวงต่อคณะกรรมการพัฒนากฎหมายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณา โดยคณะกรรมการฯ มีมติให้กรมทรัพยากรน้ำรับข้อสังเกตและข้อเสนอแนะไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างกฎกระทรวง ต่อมากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนากฎหมายด้านทรัพยากรน้ำ เพื่อพิจารณาร่างกฎกระทรวงที่กรมทรัพยากรน้ำเสนอ โดยคณะกรรมการฯ ยังมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่ยังไม่ได้ช้อยติ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ การจัดทำกฎหมายลำดับรองตามมาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ สมควรออกกฎหมายลำดับรองดังกล่าวภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่กฎหมายนี้มีผลบังคับ (หมวด ๔ ใช้บังคับวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔) ทั้งนี้ ระยะเวลาสองปีดังกล่าวคณะรัฐมนตรีจะมีมติขยายออกไปอีกก็ได้แต่ไม่เกินหนึ่งปี และต้องมีมติก่อนที่จะครบกำหนดเวลาสองปีดังกล่าว ดังนั้น จึงเข้าข่ายที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ มีผลใช้บังคับวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔ ซึ่งการดำเนินการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ จะครบกำหนดระยะเวลาสองปี

ในวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๖ แต่เนื่องจากการดำเนินการออกกฎกระทรวงตามมาตราดังกล่าว มีประเด็นในการพิจารณา ร่างกฎหมายลำดับรองที่ยังไม่ได้ข้อยุติ ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๒ จึงจำเป็นต้องเร่งเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อมีมติขยายระยะเวลาออกไปอีกหนึ่งปี เพื่อให้มีมติก่อนวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๖

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ “กำหนดให้การอนุญาต การใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ที่ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม” โดยที่ร่างกฎกระทรวงเรื่องนี้มีเนื้อหาที่จะต้องใช้ได้กับทั้งสามหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจ เกี่ยวกับการอนุญาตการใช้น้ำ ได้แก่ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ และกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งต้องศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยการชลประทาน และกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ให้เกิดความชัดเจน ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงเรื่องนี้ จึงจำเป็นต้องมีการหารือร่วมกันทั้งสามหน่วยงาน ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

๔.๒ มาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ “กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าใช้น้ำประเภทที่สอง และประเภทที่สามที่ไม่ใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทานและไม่ใช้น้ำบาดาล ตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และให้อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำเรียกเก็บค่าใช้น้ำดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๔๙” ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรน้ำ ได้ยกร่างกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าใช้น้ำ ตามมาตรา ๕๐ โดยอาศัยหลักเกณฑ์ตามร่างกฎกระทรวง ตามมาตรา ๔๙ ที่ดำเนินการโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ทั้งนี้ ร่างกฎกระทรวงตามมาตรา ๔๙ ยังไม่บังคับใช้เป็นกฎกระทรวง ทำให้ร่างกฎกระทรวงตามมาตรา ๕๐ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยังไม่สามารถกำหนดให้ชัดเจนได้

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ให้ความเห็นชอบขยายระยะเวลาการดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรองตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๐ ออกไปอีกหนึ่งปี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวราวุธ ศิลปอาชา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมทรัพยากรน้ำ

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๗๑ ๖๐๐๐ ต่อ ๖๑๕๕

โทรสาร ๐ ๒๒๗๘ ๖๖๐๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban๐๖๑๙@dwr.mail.go.th